

PASİFİK VE ARCTIC HATTINDA ALASKA NIN DURUMU

2025 YILI MUHTEMEL AÇILIMI

Özellikle Asya Pasifik cephesinin giderek Çin ve ABD açısından bir gerilim hattı oluşturacağı görüşü her geçem gün daha da etkin duruma gelmektedir.....

Pasifik Okyanusunun ABD ve ÇİN ; ARCTIC bölgesinin de ; ABD ve RUSYA yönünden , son senelerde ifade ettiği önem dikkate çarpmaktadır...

Bu bağlamda özellikle ARCTIC bölgesi , Rusya ve ABD için olduğu kadar ÇİN için de benzer şekilde bir diğer gerilim hattı oluşturmaktadır..

2023 Yılında Çin in ana karasından gönderdiği gözetleme balonunun istikametine bakıldığında Alaska üzerinden, Kanada Batı bölgelerini takiben ABD Washington istikametini yönelik bir rotayı göstermektedir...

ABD tarafından düşürülen bu gözetleme balonunun mahiyeti ise fazla tartışılmadan diplomatik bir mesele düzeyinde kalmış gibi gösterilmiştir...

Konu bu bağlamda ele alındığına Çin için ABD kıtasına Alaska üzerinden yönlendirilen balon sadece meteoroloji ile mi ilgilidir....Yoksa Çin ; Alaska coğrafyası üzerinde askeri amaçlı bir kesif amacı mı gütmektedir?...

ARCTIC bölgede giderek buzların erimesi ve ortaya çıkan kara parçalarını Rusların kendi hudutları içine almaları, bu bağlamda Atlantik Okyanusundan Bering Boğazına kadar olan güzergahın KUZEY DENİZ ROTASI açısından Rusların kara suları içinden geçecek olması önem ifade etmektedir...

İklim değişikliği ve ısınmanın artması sonucu 2036 yılına kadar bölgedeki buzların giderek daha da eriyeyeği görüşü ileri sürölmektedir...

Bu süreçte ARCTIC bölgesi deniz yolunun bir diğer yönüyle kuzey bölgesi ipek yolu olarak tanımlandığı da görölmektedir..

Halen Pasifik üzerinden bağlantılı olan Dünya Deniz Ticaretinde ki deniz yollarının uzunluğu 21 bin km. olmaktadır...ARCTIC DENİZ YOLUNUN TÜMÜ İLE İŐLEV KAZANMASI DURUMUNDA İSE, PASİFİK; ATLANTİK ARASI OLAN MESAFE 12 BİN KM. DÜŐMEKTEDİR...

Önemli ölçüde kısalacağı açıkça görölen bu deniz yolu trafiği ise Rus Kara sularından ve Rusya'nın kontrolunda geçeyeğini göstermektedir..

Rusya'nın halen inşa ettiği 14 adet BUZ KIRAN gemisi yanında Çin'in de Rusya ile birlikte hareket ederek buz kıran gemisi inşa etmekte olduğu , 2013 yılında da kendisini YAKIN ARCTICA Devleti olarak nitelediği görölmüştür

ABD in bu süreçte bölge üzerinde kontrolunun olamayacağı ancak BERİNG BOĞAZINI ALASKA üzerinden kontrol ederek sınırlı bir inisiyatife sahip olabileceği de görölmektedir..

ARCTIC bölgesinin hem doğal kaynaklar bakımından ifade ettiği özellik, hem de önemli bir deniz yolu niteliğini kazanması küresel bakış açısından bölgede ki çıkar hesaplarını ve gerilim hatlarına bir diğerini ekleyecek gibidir...

Süreç gerek Rusya ve gerekse ABD açısından bölgede ve çevresinde güç gösterilerine sahne olmaktadır...

Rusya 2015 yılında bölgede Ani Savaőa Hazırlık Testi yapmıştır...

2015 yılı 25 Mayıs 5 Haziran tarihleri arasında da Norveç , İsveç, Finlandiya'nın (ARCTIC CHALLENGE EXERCİSE) adı dile bir tatbikat yaptıkları görölmüştür...

Bir diğer yönden de ABD (SENSİTİVE MİLLİTARİ THEATRE) adı ile:

- Fort Wainwright
- Elmendorf AFB
- Fort Richardson ...Bölgelerinde her biri 6000 kişilik birer garnizon oluşturmuştur

Ruslar ın ise 2017 yılında bölge ile ilgili olarak ARCTICA bölgesi STRATEJİK KOMUTANLIĞINI kurmuş olduğu görölmüştür..

Bölgenin giderek artan hassasiyeti dikkate alındığında ALEUT Adalarından (KİSKA ve ATTUTU) da ABD in tümen çapında eğitim merkezlerini oluşturmuş olduğu da görölmektedir...

2024 İtibariyle de Rusya bölgede (OKYANUS 24) adı ile 10 / 16 tarihlerinde 90 bin asker , 400 su üstü ve su altı savaş gemisi ve 1200 uçak ile HLKP (Helikopter) oluşan bir tatbikat icra etmiştir...

Dönem itibariyle ABD Alaska nın ANCHORAG şehri güney batısında SHEMYA adasında 2 adet topçu roket sistemini, füze destroyerlerini, sahil güvenlik gemilerini konuşlandırmıştır...

Özetle; ARCTIC deniz yolunun geneli ve Bering çıkışına uzanan bölgede suların yavaş yavaş ısınmakta olduğu , bu bağlamda da bölgede ALASKA nın hassasiyetinin bir savaş döneminde hedef noktalarından birisi haline gelebileceğinin karinelerini oluşturmaktadır...

Çin Pasifik yönünden gelecek olan tehditlere karşı güvenliği sağlayabilmek ve deniz yollarını ekonomik çıkarı istikametinde koruyabilmek için Deniz Kuvvetlerine ağırlık vermeye devam etmektedir. Kuvvet unsurlarına ilişkin rakamsal değerler konjüktürel olmakla beraber açık bilgi kaynaklarında göre

2024 itibariyle 350 savaş gemisine sahip görülmektedir...Bunların durumlarına bakıldığında :

- 2 + 1 Uçak gemisi olup, hedef 6 olarak ifade ediliyor..
- 50 Muhrip
- 43 Fırkatey
- 72 Korvet
- 78 Denizaltı... 2039 yılına kadar 21 nükleer denizaltının hedeflendiği görülüyor..
- 150 Karakol gemisi
- 36 Mayın tarama gemileri
- Önemli miktarda çıkartma gemileri ... hizmette oldukları ifade ediliyor.... Bu güç çarpanının ağırlıklı olarak Pasifik bölgesine angaje olduğu anlaşılıyor..

ABD açısından ise Deniz gücünün genel durumuna bakıldığında:

- 11 Nükleer Uçak gemisi
- 9 Helikopter gemisi
- 92 Muhrip..
- 22 Korvet..
- 68 Denizaltı (Nükleer)
- 10 Karakol gemisi
- 8 Mayın tarama gemisi... genel hatları ile böyle görünüyor...

Her iki ülkenin Pasifik bölgesindeki deniz gücünün mukayesesi yapıldığında ise Çin donanmasının Hint ve Akdeniz için ayıracağı sınırlı bir deniz gücü dışında Donanmasının asıl unsurlarının Pasifik bölgesinde konuşlandırıldığı da görülmektedir...

ABD ise mevcut Deniz gücünün % 60 Pasifikte konuşlandırmış olup diğer yönde gerek Atlantik, gerek Akdeniz ve gerekse e Hint okyanusunda farklı komutanlık altında konuşlandırmak durumunda kaldığı da görülüyor...

Her iki ülkenin Pasifik bölgesinde ki güç parametreleri dikkate alındığına Çin in bölgede ki güç dengesinin kendi lehinde olduğu da açıkça izlenmektedir..

ABD bölgede ki güç dengesini koruyabilmek için gerek Japonya ve gerekse Güney Kore devletlerinin deniz güçlerini Pasifik Denzinde ittifakında tutmak suretiyle gücünü korumayı amaçlıyor..

Bir diğer yönde, ABD AKUS anlaşması ile İngiliz, ve Yeni Zelanda nın da iştiraki ile bölgede ki güç unsurunu lehinde tutmaya çalıştığı da görülmektedir....

Bu takviye güç unsurları içinde İngiltere'nin halen etkin durumda olan deniz gücüne bakıldığına :

- 2 Uçak gemisi
- 10 Nükleer denizaltı
- 6 Muhrip
- 12 Fırkateynin aktif durumda oldukları anlaşılmaktadır.

Mevcut kuvvet unsurlarının tümü itibariyle görev ve konuşlanma bölgelerine göre Çin' ağırlıklı olarak Pasifik bölgesinde olduğu Rusya nın ise Atlantik ve Akdeniz de , Viladivostok Deniz Üssünde de Pasifiğe yönelik bir deniz gücünün olduğu öne çıkarken ; ABD mevcut ittifakları çerçevesinde bütün okyanus ve denizlerde kuvvet konuşlandırmak zorunda kalmış olarak görülüyor...

Konu ARCTIC deniz yolu açısında ayrıca ele alındığında , gerek Pasifik, gerek Hint Okyanusu ve Akdeniz istikameti ile Atlantik güzergahları nın deniz ulaşım yolları bir savaş durumunda kısıtlandığı takdirde mevcut iki ana arterin çalışabilir durumda olması önem ifade etmiş oluyor...

Birincisi OBOR Kara yolu olup, Çin den Avrupa merkezine kadar önemli bir ikmal yolu olurken: diğeri de ARCTIC KUZEY DENİZİ GÜZERGAHININ olacağı anlaşılıyor ...

Kuzey Denizi İpek yolunun kısıtlanması ise ABD nin ALASKA üzerinde Bering Boğazını kontrolüne alması halinde mümkün olup o da farklı bir gerilim ihtimalini ortaya çıkarıyor ...

2023 yılında Çin in Alaska üzerinden rotası planlanmış bir balonun muhtemel gözlem sonuçları hatırlandığında , muhtemel hareket tarzları içinde Çin ABD ilişkilerinin nasıl bir seyir takip edeceğini ve bunun da sürecin nasıl bir stratejik görüşe karine oluşturabileceğinin tartışma konusu olabileceğini akla getirmektedir.....

ABD küresel bir ekonomik, politik ve askeri güç olarak varlığının sürdürülebilmesi için REEL ekonomi kadar , SANAL ekonominin de parametrelerini kontrol ve devam ettirme durumundadır...

BU bağlamda üretimin devamı açısından reel ekonominin ihtiyacı olan ham madde kaynaklarının ülkeye olan akışının devamlılığını sürdürmek durumundadır...

Genel yönü ile konu ele alındığında petrol ve doğal gaz dışında ayrıca, ABD nin ihtiyacı olan ham maddelerin :

Demirin % 34

Boksitin %88

Nikelin % 92

Manganezin %99

Tungusteninin %25

Bakırın %21

Çinkonun %44

Kurşunun %28

Kalayın % 66

Tropik ürünlerin % 100

Şekerin %40 ihtiyaç duymaktadır.. (Glaude Julien Amerikan İmparatorluğu sf.279)

ABD reel ekonominin ihtiyaçları olan bu ham maddeleri coğrafyanın muhtelif bölgelerinden ithal etmekte ve bu bağlamda da tüm deniz yollarını, kanallar ve geçitlerinin tümünü kontrolunda tutmayı stratejik zorunluk olarak görmektedir...

Coğrafya ve deniz yolları ile kaynakların reel ekonominin çıkarlarına göre elde bulundurulması bu anlamda jeopolitik ve jeostratejik bir gereklilik olmaktadır....

Diğer yönde ,sanal ekonominin dinamik unsuru olan DOLARİZE bir dünyanın sürdürülebilirliği de gene ABD in güç unsurlarının etkinliği ile orantılı olabilecektir...Bu süreçte Asya Pasifik cephesinde BRICS yapılanmasının ileri aşamada yeni bir para birimini rezerv para olarak küresel düzeyde kabul görür duruma getirilmesi ABD yönünden reel ekonominin jeopolitik cephesinde olduğu gibi , finansal cephenin de genişliğinin ne kadar büyük olacağını göstermektedir....

Anılan açıdan bakıldığında, Küreselcilerin stratejik hedefleri BRICS bağlantılı gelişmelerin önünü kesmeye yönelik stratejik müdahale yollarını aramaya zorlamaktadır...

ABD her iki cephede de mücadelesini sürdürmek durumuna gelmiştir...

Konu açısından ve genel duruma göre reel ekonomi bağlamında olaya bakıldığında ,ABD , deniz ve kara yolları üzerinde denetim sağlamakta inisiyatifinin olamadığı iki ana arter orya çıkmaktadır.

BİRİNCİSİ OBOR KARA YOLU

DİĞERİ ARCTIC KUZEY DENİZİ İPEK YOLUDUR...

ABD ekonomik çıkarlarına söz konusu bu deniz yollarının , deniz ticareti ile bağlantılı yapısının hassasiyeti ve önemi açıkça görülmektedir...

Çin açısında konu ele alındığına ise giderek büyüyen ekonomisi itibariyle bu ülkenin da ABD paralelinde deniz yollarına geçit ve kanallara olan ihtiyacının giderek artacağı görülmektedir.

Çin in halen kullanmakta olduğu Güney Çin Denizi güzergahı, Sunda Boğazı, Malaka Boğazı, Hint Okyanusu güzergahı, Basra Körfezi, Kızıl Deniz ve Süveyş üzerinden AK DENİZ olmaktadır

Bir diğer yönü ile Çin Solomon adalarında da bağlantı kurarak Pasifik Okyanusunda bir liman kazanmıştır...

Ayrıca Çin in Panama Kanalı işletmesinde de varlığı görülmektedir..

Küresel alanda deniz ticaret yollarının kontrolü yanında, önemli kanal ve boğazların da durumlarına bakıldığında ;

İstanbul ve Çanakkale Boğazları : Türkiye nin hakimiyetinde olmakla beraber Adalar Denizinde ki adalarla üslenmiş yabancı unsurlar tarafından kontrol edilebilecektir...

Cebeli Tarık Boğazı : İngiltere nin kontrolunda dır..

Bab ul Mendap Boğazı : Husiler, ve CİBUTİ de üsleri olan Batı ülkeleri tarafından kontrol edilebilir durumdadır..

Hürmüz Boğazı : İran kontrolunda olduğu kadar gerektiğinde ABD ve İngiliz donanması tarafından da kontrol edilebilir durumdadır..

Malaka Boğazı : İngiltere tarafından kontrol edilebilir durumdadır...

Bering Boğazı : bir tarafı ile Rusya, diğer tarafı ile ABD tarafından kontrol edilebilir durumdadır...

Suveş Kanalı: Mısır hükümlanlığın da olmakla beraber kuzeyden Kıbrıs Adası Güneyden de Bab ül Mendep üzerinden kontrol edilmektedir..

Panama Kanalı : Panama Hükümlanlığında olmakla beraber ABD tarafından kontrol edilme durumunda olduğu gibi halen bölgede Çin in varlığı nedeniyle önemli bir hassasiyet taşımaktadır...

Macellan Gecidi : İngiltere nin Falkland Adalarında ki varlığı dikkate alındığında bu geçidin kontrolunda İngiltere nin önemi görölmektedir..

Akdeniz de ise Çin ticari bağlantılarını Mısır, İsrail, Türkiye, Yunanistan, Malta, Güney Kıbrıs, İspanya, Portekiz, Fas gibi ölkelerle liman yatırımları arayışını sürdürmektedir..

Çin Akdeniz bölgesinde arlığını bi şekilde 2019 yılında Mısır ile yapmış olduğu Deniz tatbikatı ile varlığını hissettirmiştir... Ayrıca Umman Denizinde de 2019 yılında ; Çin, Rusya. İran arasında ve dönem içinde de Pakistan ile yaptığı tatbikatlarla bölgede ki varlığının mesajını ayrı ayrı vermiştir..

Çinin açısından halen kullanmakta olduğu bütün bu deniz yollarının küresel bir krizde kısıtlanmaları durumunda ise yararlanabileceği iki arterden birisi ARCTIC DENİZ YOLI İLE, DİĞERİ OBOR KARA YOLU olacaktır.. ABD in gerek Pasifik bölgesinde ki ve gerekse Hint Okyanusu, Akdeniz ve Atlas Okyanusundaki deniz kuvvetlerinin konuşlandırılmış şekli ile deniz yolları geçir ve kanalları kontrol edebilir durumundaki askeri üsleri dikkate alındığında , Çin ve ABD arasındaki muhtemel bir gerilim ve çatışma durumunda Çinin hareket tarzlarına böyle bir sürecin, yapabileceği etki açıkça görölmektedir...

Trump'un Başkan seçildikten sonraki dikkati çarpan beyanlarından birisi, Danimarka dan Grondland 'ı satmasının istenmesi bir diğeri de aynı şekilde Kanada nın ABD eyaleti olmasının talebi ve bir

diğeri de önemli bir geçit olan Panama kanalını üzerinde hak iddia etmesi olmuştur....

Konuya bu açıdan bakıldığına ABD hangi jeopolitik ve jeostratejik görüşe dayanmaktadır....

Hatırlanacağı üzere 2023 yılında Çin in Alaska üzerinden Kanada ve ABD anakarasını geçecek şekilde uçurmuş olduğu gözetleme veya keşif balonunun bu bağlamda hatırlanması ve değerlendirmesinin yapılmasıdır..

Sürece bağlı olarak, Trump un gerek Kanada ve gerekse Danimarka da toprak talebine ; ve de , Panama kanalı üzerinde hak talebine ilişkin beyanının süreç çerçevesinde bağlantıları olabilir mi ? sorusunu sormak gerekmektedir..

ALASKA NIN muhtemel gelişmeler içinde ki önemi de bu bakış açısına göre nasıl ele alınabilir ?...

Jeopolitik açıdan Alaska bölgesinin durumu ile ilgili analiz yapıldığında ve arazinin genel durumuna bakıldığında bölgenin coğrafi yapısının fazla arızalı olmadığı, çok geniş 800 km. yakın sahil şeridinin olduğu , ilerlemeye açık düzlüklerin bulunduğu , nehirlerin ilerleme istikametlerine paralel durumları, nüfus kesafetinin azlığı....vb.. dikkate alındığında ABD' in Çin ile muhtemel bir çatışma sürecine girmesi durumunda ALASKA NIN askeri yönden Çin için öncelikli hedeflerden birisi olabilir mi ? sorusunu da sormak gerekmektedir...

Çin ve ABD arasında muhtemel bir savaş durumunda , ABD Tayvan üzerinden Çin'e karşı baskıyı nasıl genişletme imkanına sahipse, Çin'in de karşıt hamleyi Alaska üzerinden oluşturmasının imkan ve kabiliyetlerine ilişkin karineler ortaya çıkıyor...

Çin in artan deniz gücü kapsamında çıkartma filolarının durumlarının çok iyi değerlendirilmeleri gerekiyor.. Bu güç sadece

Tayvan için mi ?, Pasifik Adaları için mi? Yoksa Alaska ya yönelik farklı bir stratejinin uygulanması için mi ?.....

Böyle bir kurgunun gerçekleştirilebilmesi için Pasifik Denzinde Çin in öncelikler Deniz ve Hava hakimiyetini sağlamış olması gerekir ki, Çin in an itibariyle ve giderek 2030 yılı hesaba alındığında ve politik hedeflerine bakıldığında, gerek su üstü ve gerekse nükleer denizaltılar olmak üzere baskın bir duruma geleceğinin işaretlerini vermekte olduğu görülmektedir.....

Deniz aşırı bir hareketin zorluğu büyük çapta birliklerin deniz yolu ile nakli ve çıkartma bölgesine intikalinin zorluğunun örnekleri 2. Dünya Harbinin safhaları içinde , özellikle Normandiya çıkartmasında görülmektedir.. Bu konun da incelenmesinde yarar vardır..

Konuya dönüldüğünde , muhtemel bir Çin ile ABD arası savaşta denizlerde ve su yolları ile geçitlerin kontrolunda hakimiyetin öneminin öne çıkacağı açıktır...Çin açısından ABD ye karşı en etkin hareket tarzının ise, Pasifikte mutlak bir deniz ve hava hakimiyetini sağlayabilmesine bağlıdır...Böyle bir durumda Çin in en kısa yoldan ALASKA Bölgesine bir çıkartma yaparak ki arazi şartları çok uygun görülüyor...(GÖZETLEME BALONLARININ ALASKA ÜZERİNDEN GEÇMESİ HATIRLANMALI) bölgeyi hakimiyetine alması durumunda ABD öncelikli olarak ANA KARASINI korumak durumunda kalabilir ki, bu bağlamda ABD in dünyanın birçok yerinde oluşturmuş olduğu üslerin çoğu işlevsiz kalır.....

Diğer yönden Rusya nın da BERİNG üzerinden ikmal akışını imkan vermesi Rusya ve Çin ortak hareketi karşısında ABD ANA KARASININ savunmasında çok zor bir durumla karşılaşmış olur.

Konuya tekrar dönüldüğünde Rusya nın Arhangelsk Limanından Bering Boğazına kadar uzayan KUZEY DENİZİ İPEK YOLU nun kullanılması Bering in kontrolü ile de bağlantılı olduğu açıkça görülmektedir...

Bu bağlamda ; Turmp un bir taraftan Kanada'yı, diğer taraftan Grondlan ı ve Panama kanalını eş zamanda gündeme oturtmuş olması , muhtemelen genel bir jkeopolitik ve jeostrateji analizlerinin sonucu olmakla beraber, konu, zamanlamaya uymayan diplomatik üslup ile de aykırılık içeren aceleci bir ifade olmuştur...

Muhtemel gelişmeler dikkate alındığında, ABD in Ortadoğu da ve Suriye cephesinde ki zaman kaybı bu bağlamda değerlendirildiği takdirde , durum hangi tarafa yarar sağlar açıkça görülüyor... ^{mehtedi}

Alaska nın hassasiyeti yönünden Süreç, ARCTIC DENİZ YOLU , BERİNG BOĞAZI, KANADA, GRONDLAN ve PANAMA KANALI ile birlikte ele alınmalıdır... 1 .OCAK 2025 **ERGUN ÖZGEN**

ARCTIC DENİZ YOLU VE ALASKA ÜZERİNDEN
ORTAYA ÇIKAN JEOPOLİTİK VE JEOSTRATEJİK
SONUÇLAR

GEREK OBOR VE GEREKSE KUZEY İPEK YOLU GÜZEG AHLARI
ÖNEMLİ ÖLÇÜDE TİCARET YOLLARINI KISALTIYOR....

HALEN 21 BİN KM OLAN MEVCUT DENİZ YOLU ARCTICA
ÜZERİNDEN GEÇMESİ DURUMUNDA 12 BİN KM İNEREK YOLU YARI
YARIYA KISALTMİŞ OLUYOR..

DENİZ TİCRETİ KONUSUNDA KUZEY İPEK YOLUNUN RUSYA NIN
KONTROLUNDA OLACAĞI ABD İÇİN STRATEJİK VE JEOPOLİTİK
KAYIP OLACAĞINI GÖSTERİYOR.

ABD İN GEREK GRONLAND VE GERKSE KANADA ÜZERİNDE
COĞRAFİ HAKİMİYET ARAYIŞINA YÖNELMESİ İHTİMALİ DE ORTAYA
ÇIKIYOR Kİ , BÖYLE BİR SÜRECİN ATLANTİK YAPISINDA Kİ
MUHTEMEL ETKİSİNİN TAKİBİ DE GEREKİYOR...

BU BAĞLAMDA İSVEÇ VE FİNLANDİYAN NIN DA NATO ÜYESİ
YAPILMALARI NATO ÜZERİNDEN ABD İN ARTICA BÖLGESİNDE
KÖPRÜ BAŞI OLUŞTURMASI NA KARİNE OLUYOR...

DİĞER YÖNDEN ARCTİK GÜZEGAHININ ATLANTİK TATAFINDA İSVEÇ
NORVEÇ VE FİNLANDİYA NIN BİR NATO ÜYESİ OLARAK YER
ALMALARI, DİĞER UCU OLAN PASİFİĞE AÇILAN KAPISININ BERİNG
BOĞAZINDAN GEÇMESİ , VE BU BOĞAZIN BİR TARAFININ DA
ALASKA TARAFINDAN KONTROL EDİLEBİLİR DURUMDA OLMALARI
ABD in GEREK ATLANTİK VE GEREKSE PASİFİK OKYANUSUNA GİRİŞ
VE ÇIKIŞLARI KONTRO ETME İMKANI VERİYOR... BU KONU İSE ,
GEREK RUSYA VE GERKSE ÇİN İN ARCTİK DENİZ YOLU ÜZERİNDE Kİ
ETKİSİNE OLUMSUZ ETKİ YARATIYOR..

DİĞER YÖNDEN GEREK BERİNG BOĞAZI VE GEREKSE ALASKA'IN
KONTROLUNUN ÖNEM KAZANACAĞI AYRICA ORTAYA ÇIKIYOR...

BU HUSUS İSE ÇİN, RUSYA İTTİFAKIN KARŞI ABD İLE ÇIKABİLECEK BİR SAVAŞ DURUMUNDA ALASKA YI ÖNCELİKLİ HEDEF URUMUNA GETİRİYOR...

SÜRECİN ABD , RUSYA VE ÇİN GÜÇ PARAMETRELERİ ÜZERİNDEN KONU DEĞERLENDİRİLDİĞİNDE ; MUHTEMEL JEOPOLİTİK ÇATIŞMA ALANLARINDAN BİRİSİNİN DE ALASKA BÖLGESİNİN OLACAĞINI GÖSTERİYOR...

ARCTICA DENİZ YOLUNUN KOLA YARIM ADASINDAN BERİNG BOĞAZINA KADAR UZANAN BÖLÜMÜ TÜMÜ İLE RUSYA NIN ARCTICA BUZ DENİZİ İLE HUDUT TEŞKİL EDİYOR.

BU BÖLGEDE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE BUZULLARIN ERİMESİ SONUCU ÖNEMLİ ÖLÇÜDE KARA PARÇASI ORTAYA ÇIKIYOR. RUSYA ORTAYA ÇIKAN BU KARA PARÇALARINI DA SİYASİ HUDUTLARI İÇİNE ALIYOR.

GEREK SİBİRYA VE GEREKSE YAMAL BÖLGESİ DOĞAL GAZ POTANSİYELİ YANINDA , RUSYA NIN YENİ KAZANIMI OLAN ARTICA BÖLGESİNDE Kİ MUHTEMEL ENERJİ KAYNAKLARININ DA JEOPOLİTİK ÖNEMİMİ BÖLGENİN DEĞERİNİ DAHA DA ARTTIRIYOR, DİĞER YÖNDEN KOLA YARIM ADASINDAN BERİNG BOĞAZINA KADAR SAHİL ŞERİDİNİN RUSYA NIN KARASULARI İÇİNDE YER ALDIĞI DA GÖRÜLÜYOR...

BU GÜZERGAHI KULLANACAK OLAN GEMİLERİN RUS KARA SULARINDAN GEÇMELERİ GEREKİYOR...

AYRICA BÖLGEDE Kİ KITA SAHANLIĞI İLE MÜNHASİR EKONOMİK ALANDA RUSYA YA AİT OLUYOR...

ABD BU BAĞLAMDA GEREK GRONDLAN VE GEREKSE KANADA NIN SAHİP OLDUĞU BENZER POTANSİYELİ KENDİ EKONOMİK ALANI İÇİNE ALMAK İÇİN İLERİDE NE GİBİ GİRİŞİMLERDE BULUNABİLİR SORUSU DA ÖNE ÇIKIYOR...

BU BAĞLAMDA TRUMP UN KANADA ,GRONDLAN VE DİĞER YÖNÜ İTİBARIYLA PANAMA KANALI ÜZERİNDE Kİ YAKLAŞIMLARI ABD JEOPOLİTİK VE JEOSTRATEJİK BAKIŞ AÇISI AÇISINDAN ÖNEM İFADE EDİYOR...

RUSYA NİV14 ADET BUZ KIRAN GEMİSİ YAPMAKTA OLMASI DİĞER YÖNDEN DE ÇİN İN BENZER ŞEKİLDE SÜREÇTE YER ALMASI ARCTİKA DENİZ YOLU ÜZERİNDEN DENİZ TİCARETİNE ÖNCELİK VERİLECEĞİNİ DE GÖSTERİYOR..

PASİFİK BÖLGESİ ABD İLE ÇİN ARASINDA ÖNEMLİ GERİLİM HATLARINI OLUŞTURURKEN , DİĞER YÖNDEN DE ARCTİKA DA OLUŞAN JEOSTRATEJİK OLGUNUN MUHTEMEL SORUNLARININ ARCTİKA BÖLGESİNDE DE ABD, RUSYA VE ÇİN ARASINDA OLUŞACAĞININ İŞARETLERİNİ VERİYOR.....

ÖNEMİZDE Kİ DÖNEMDE ; PASİFİK OKYANUSUNDA SÜRMEKTE OLAN ; ÇİN , ABD GERGİNLİĞİNİN GİDEREK , ARCTİKA BÖLGESİNDE DE GEREK RUSYA VE GEREKSE ÇİN İLE DAHA GENİŞ BİR COĞRAFİ ALANA YAYILABİLECEĞİNİN İŞARETİ VERİYOR..

BÖYLE BİR SÜREÇ AÇISINDA BÖLGEDE ALASKA'NIN HASSASİYETİ DE MUHTEMEL TEHDİTLERE KARŞI ÖNCELİK ALIR HALE GELECEĞİNİN İŞARETLERİ GÖZE ÇARPIYOR... ..

1. Ocak 2025

ERGUN ÖZGEN

EK HARİTALAR

HARİTA 1.. 2023 YILINDA ÇİN'İN ALASKA ÜZERİNDEN UÇURDUĞU BALON ROTASI

HARİTA 2... NORVEÇ BERİNG, BERİNG GRONDLAND ARCTIC BÖLGESİ

HARİTA 3... OKYANUS VE DENİZLERDEKİ KANAL VE GEÇİTLER

HARİTA 4...KUZEY DENİZİ VE SUVEYŞ KANALI ROTASI

HARİTA 5...OBOR (ORTA KUŞAK YOLU)

HARİTA 6...LONDRA BASRA KÖRFEZİ YOLU

HARİTA 7...HİNDİSTAN LONDRA DENİZ YOLU..

(Bu haritalar açık bilgi kaynaklarına ait paylaşımlardır..)

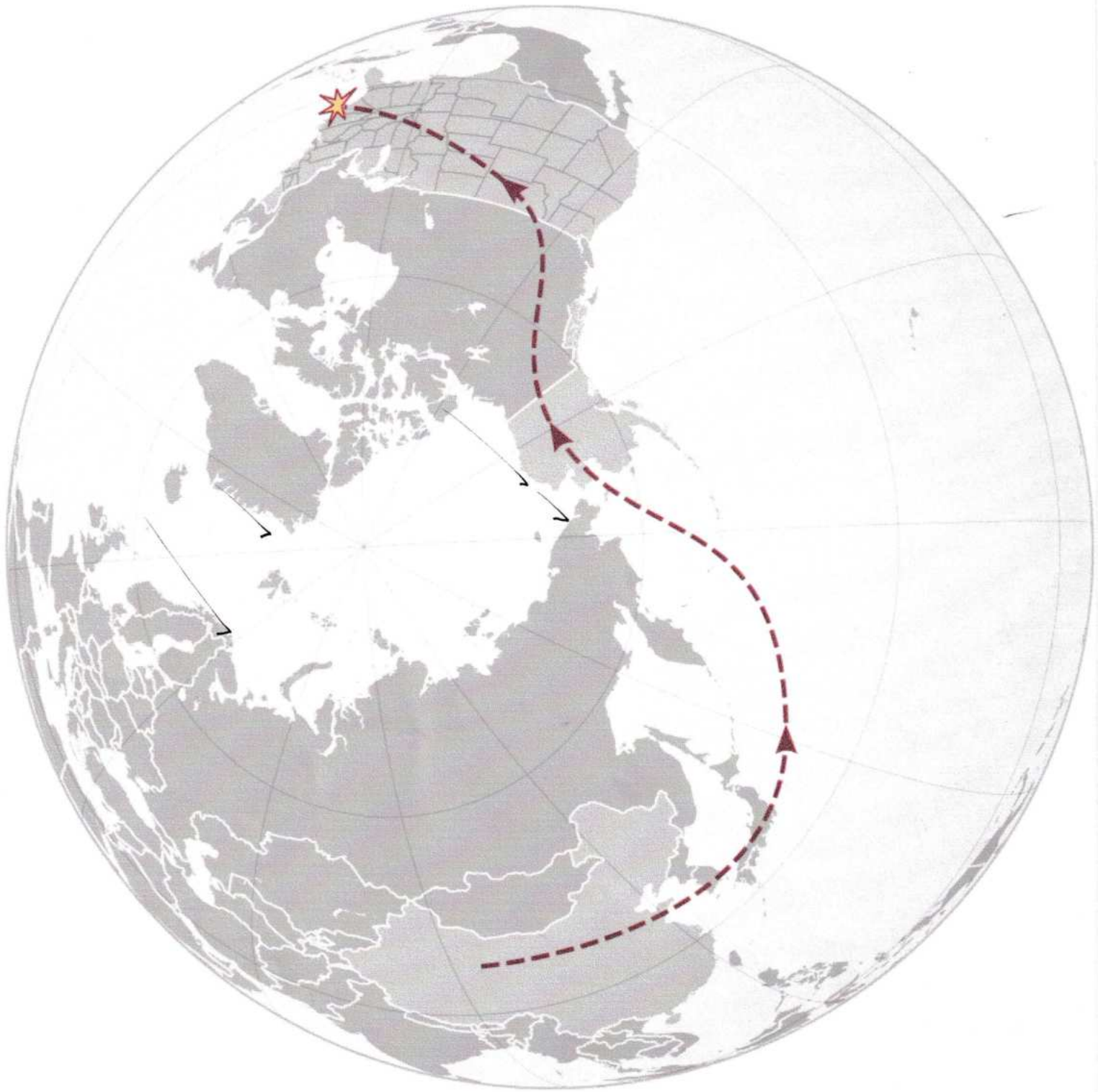
HARİTA 8.. ABD DENİZ VE MUHTELİF KARA ÜSLERİ

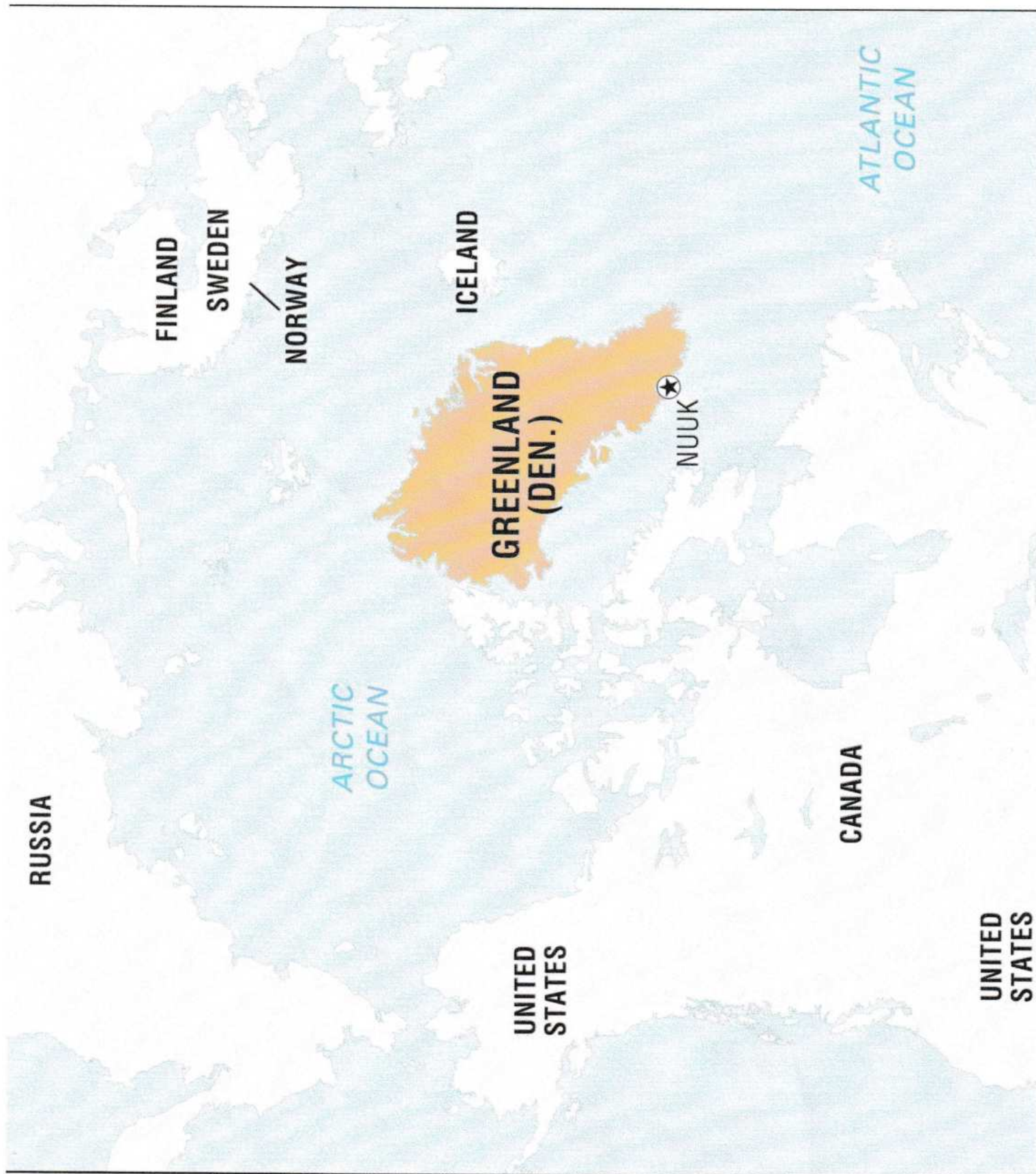
HARİTA 9 ÇİN İN 2003 İTİBARIYLA KARA KUVVETLERİNİN KONUŞLANMIŞ ŞEKLİ...

(8 VE 9 NUMARALI HARİTALAR YVES LACOSTE UN BÜYÜK OYUNU ANLAMAK ADLI KİTABINA AİT OLUP TARİH İTİBARIYLA ESKİYİ GÖSTERMEKLE BERABER, GEREK ABD VE GEREKSE ÇİN İN KUVVETLERİNİ NE ŞEKİLDE KONUŞLANDIRMIŞ OLDUĞUNA DAİR BİR FİKİR VERMEKTEDİR...)

MEVCUT DURUM GÜNCELLENMDİĞİ TAKDİRDE ; ÖZELLİKLE ABD DENİZ KUVVETLERİNİN DAĞILIM VE KONUŞLANMA ŞEKLİ ARASINDA FAZLA BİR FARK OLMADIĞI DA GÖRÜLMEKTEDİR

H.F. 3

RUSSIA

FINLAND

SWEDEN

NORWAY

ICELAND

GREENLAND
(DEN.)

★
NUUK

ARCTIC
OCEAN

ATLANTIC
OCEAN

CANADA

UNITED
STATES

UNITED
STATES

Kuzey Denizi Rotası

Dünyanın en büyük denizcilik şirketi Maersk, Rusya'nın Kuzey Kutbu'na ilk kez bir kargo gemisi göndermeye hazırlanıyor. Bu geçişin geleneksel Süveyş Kanalı rotasıyla karşılaştırması şöyle:

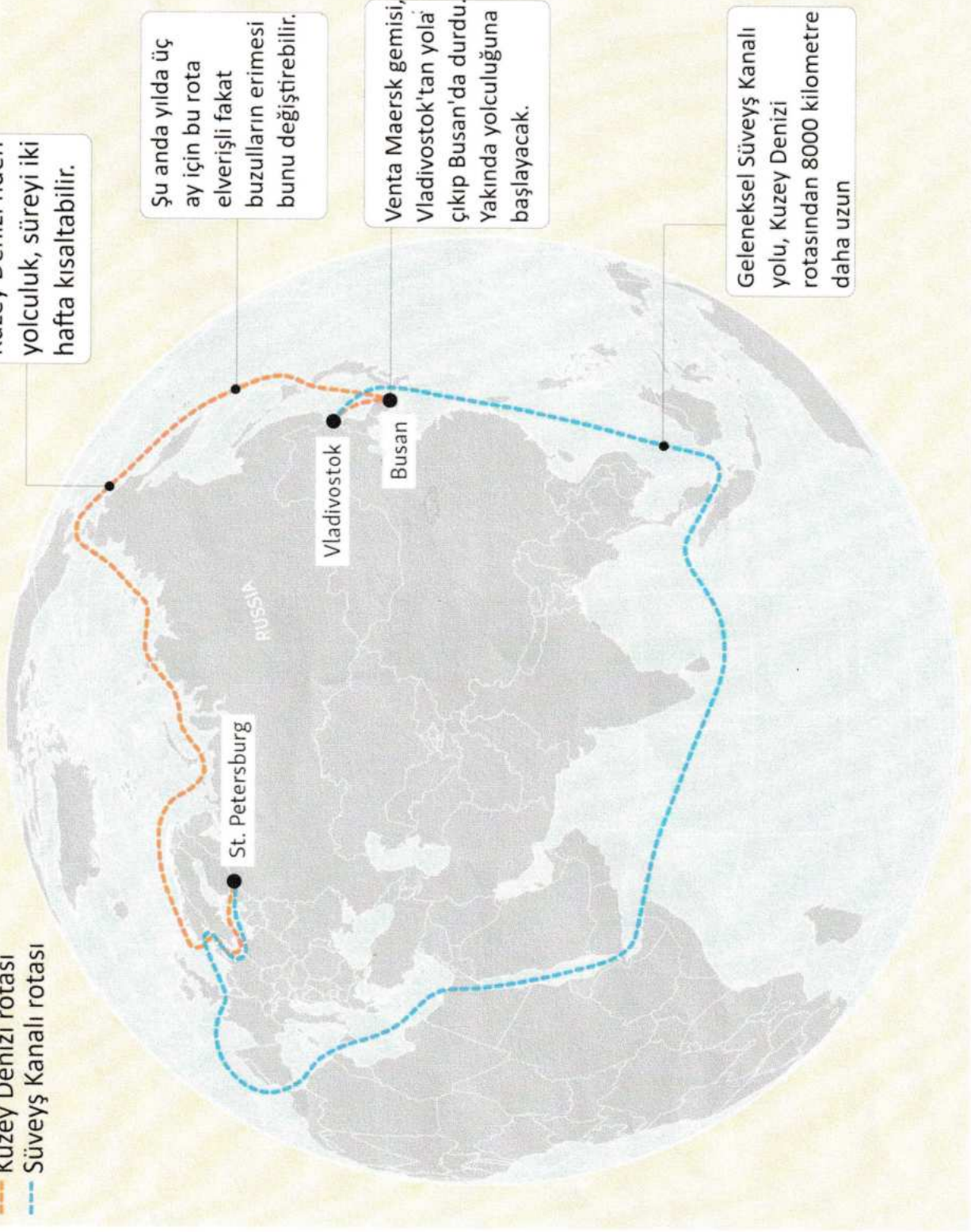
- Kuzey Denizi rotası
- Süveyş Kanalı rotası

Kuzey Denizi'nden yolculuk, süreyi iki hafta kısaltabilir.

Şu anda yılda üç ay için bu rota elverişli fakat buzulların erimesi bunu değiştirebilir.

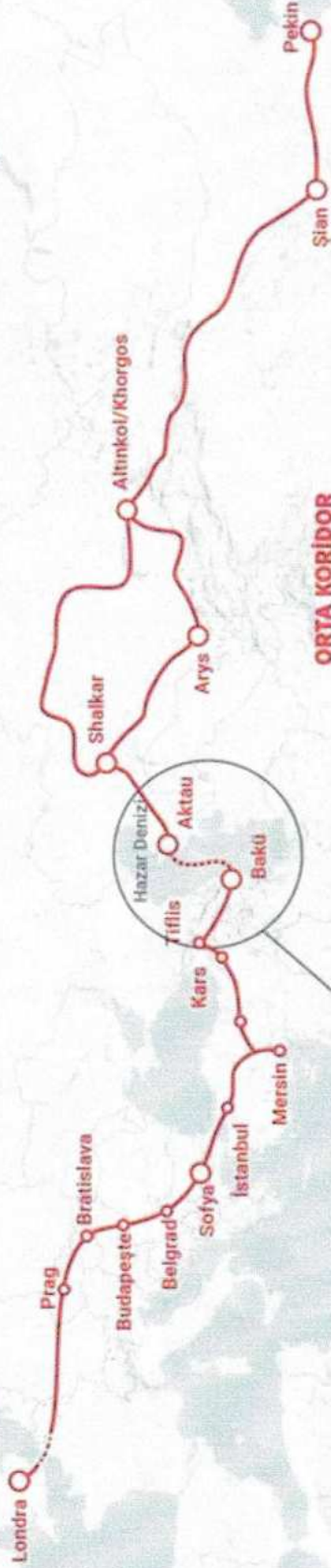
Venta Maersk gemisi, Vladivostok'tan yola çıkıp Busan'da durdu. Yakında yolculuğuna başlayacak.

Geleneksel Süveyş Kanalı yolu, Kuzey Denizi rotasından 8000 kilometre daha uzun

Hazar Denizi üzerinden taşınan yük hacmi 11 ayda yüzde 63 arttı

Orta Koridorun kilit güzergahlarından Hazar Denizi geçişi Trans Hazar Uluslararası Taşımacılık Koridoru üzerinden taşınan yük hacmi 11 ayda yüzde 63 artarak 4 milyon tonu aştı

ORTA KORİDOR HATTI

Avrupa ile Asya arasındaki teslimat süresini 15 güne indiriyor

Çin ile Avrupa ülkelerini Kazakistan, Hazar Denizi, Azerbaycan, Gürcistan ve Türkiye üzerinden birbirine bağlıyor

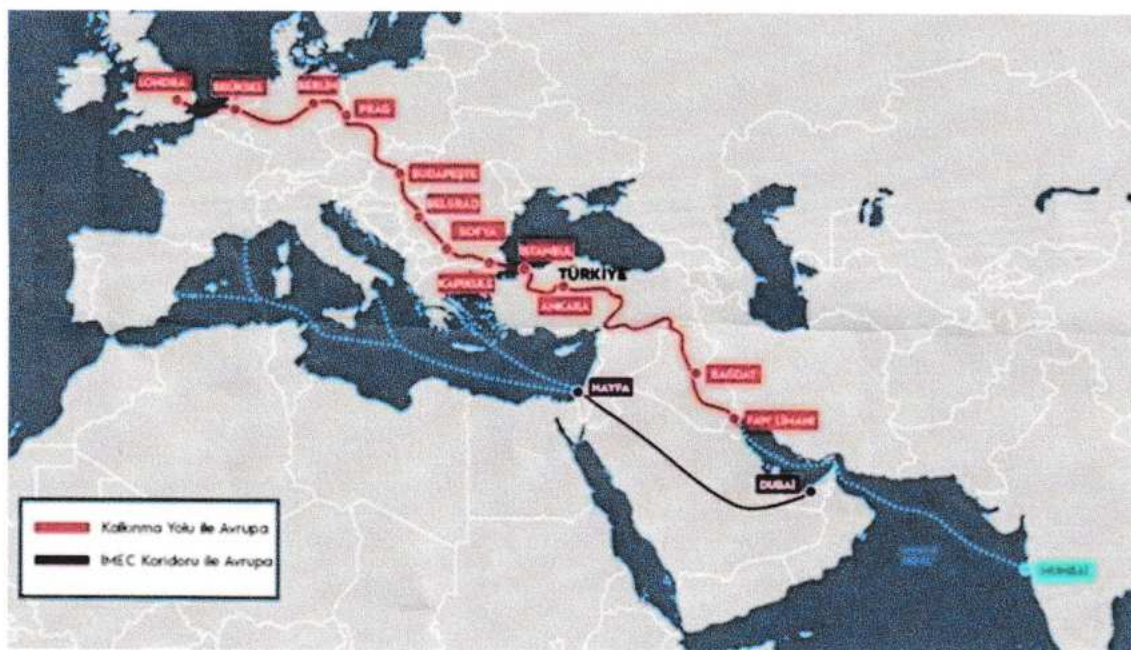
Taşınan yük hacmi (Milyon ton)

Konteyner taşımacılığı

50,5 bin TEU
(Yarım ayak eşdeğer birimi)

2,6 kat arttı

BÜYÜK ULUSLARIN JEOPOLİTİĞİ

MODERNLEŞME YOLUNDA BİR ORDU

